

POSTANOWIENIE

Dnia 26 stycznia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa E. M.
przeciwko Szpitalowi Klinicznemu z P. SP ZOZ w W.
o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 26 stycznia 2016 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 16 grudnia 2014 r., sygn. akt VII Pa [...],

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. nie obciąża powódki zwrotem kosztów zastępstwa
procesowego strony pozwanej w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 grudnia 2014 r. Sąd Okręgowy w W. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 16 września 2014 r. i oddalił powództwo E. M. przeciwko Szpitalowi Klinicznemu z P. SP ZOZ w W. o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy.

W skardze kasacyjnej powódka zarzuciła naruszenie prawa materialnego, a to: 1) art. 52 § 1 pkt 1 w związku z art. 229 § 4 k.p., przez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że pracownik nie jest zwolniony z obowiązku przedłożenia dokumentacji lekarskiej z leczenia psychiatrycznego, a tym samym odmowa przedłożenia tej dokumentacji, stanowiąca pozbawione podstaw prawnych uzasadnienie odmowy wydania powódce zaświadczenia o braku przeciwwskazań

zdrowotnych bądź istnieniu przeciwwskazań zdrowotnych na określonym stanowisku pracy przez Instytut Medyczny i w konsekwencji niespełnienie przez pracodawcę obowiązku z art. 229 § 4 k.p. - zostało zawinione przez powódkę; 2) art. 2 ust. 1 pkt 3 i art. 50 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego wobec ich niezastosowania wskutek przyjęcia, że ochroną tajemnicy dokumentacji lekarskiej z leczenia psychiatrycznego, nie jest objęta dokumentacja powódki, w przypadku gdy ujawnienia tej dokumentacji domaga się lekarz medycyny pracy bezpośrednio od pracownika/pacjenta - gdy powołane przepisy nakładają obowiązek ochrony zdrowia psychicznego poprzez kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw, a także przeciwdziałanie ich dyskryminacji oraz zachowania w tajemnicy wszystkich czynności wykonywanych w ramach wyżej cytowanej ustawy; 3) art. 52 § 2 k.p., przez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że miesięczny termin do złożenia oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę w trybie dyscyplinarnym rozpoczyna swój bieg z dniem zakończenia postępowania odwoławczego przewidzianego rozporządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30 maja 1996 r. w sprawie przeprowadzenia badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy - gdy w związku z okolicznością, że przyczyną rozwiązania umowy o pracę było ciężkie naruszenie obowiązków pracowniczych polegających na braku zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego brak przeciwwskazań zdrowotnych na zajmowanym przez powódkę stanowisku (art. 229 § 4 k.p.), bieg ten rozpoczyna się z chwilą powzięcia przez pozwanego wiadomości, że zaświadczenia tego brak, co nastąpiło najpóźniej w dniu 13 maja 2013 r., tj. z chwilą niedopuszczenia powódki do pracy.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez oddalenie apelacji strony pozwanej.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono po pierwsze - występowaniem istotnego zagadnienia prawnego, które sprowadza się do odpowiedzi na pytanie, czy z treści ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie

zdrowia psychicznego, a szczególnie z jej art. 50, można wywieść, że ochroną tajemnicy objęta jest również dokumentacja lekarska z leczenia psychiatrycznego, której dysponentem jest pracownik, zobowiązany na podstawie art. 211 pkt 5 k.p. do poddawania się badaniom lekarskim i na podstawie art. 229 § 4 k.p. do złożenia orzeczenia lekarskiego stwierdzającego brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku pracy oraz po drugie - oczywistą zasadnością skargi, gdyż oświadczenie woli o rozwiązaniu z powódką stosunku pracy zostało złożone w dniu 13 sierpnia 2013 r., a więc po terminie, o którym mowa w art. 52 § 2 k.p., a nadto nie zostały spełnione przesłanki art. 52 § 1 pkt 1 k.p., gdyż naruszenie przez powódkę podstawowego obowiązku pracowniczego nie było przez nią zawinione, skoro zaświadczenie lekarskie, stwierdzające brak przeciwwskazań lub istnienie przeciwwskazań zdrowotnych, nie zostało wydane przez lekarza medycyny pracy mimo poddania się przez nią badaniom lekarskim.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów

konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732). Z kolei z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Należy przy tym zwrócić uwagę, że art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie odwołuje się do oczywistego naruszenia prawa, ale do oczywistej zasadności skargi, co oznacza, że oczywista zasadność skargi może wynikać z oczywistego i kwalifikowanego naruszenia przepisu prawa, pod warunkiem jednak, że skarżący wykaże, iż uchybienie to zadecydowało o wyniku sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574).

Skarżąca nie zdołała wykazać tak rozumianych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Po pierwsze, art. 50 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (jednolity tekst: Dz.U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375 ze zm.) jednoznacznie odnosi się do osób wykonujących czynności wynikające z tej ustawy. Jasne jest zatem, że to właśnie te osoby, a nie osoba z zaburzeniami psychicznymi, zobowiązane są - w myśl ust. 1 - do zachowania w tajemnicy wszystkiego, o czym powezmą wiadomość w związku z wykonywaniem tych czynności i są zwolnione z obowiązku zachowania tej tajemnicy w stosunku do podmiotów wymienionych w ust. 2. Po drugie, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się zgodnie, że uzyskanie przez pracodawcę wiadomości, jako momentu do rozpoczęcia biegu terminu do rozwiązania z pracownikiem umowy o pracę bez wypowiedzenia z jego winy (art. 52 § 2 k.p.) może wymagać nie tylko informacji o jego zachowaniu, lecz także czasu niezbędnego na ocenę skutków tego zachowania, jeżeli przemawiają za tym ustalone w sprawie okoliczności (por. wyrok z dnia 14 kwietnia 2015 r., II PK 146/14, LEX nr 1712813 i szeroko powołane w nim wcześniejsze orzecznictwo). W wyroku z dnia 2 marca 2011 r., II PK 188/10 (OSNP 2012 nr 7-8, poz. 92) Sąd Najwyższy wyraził nadto pogląd, że obowiązek dostarczenia zaświadczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku ma charakter ciągły (trwały), a w konsekwencji jeśli pracownik nie uzyska stosownego zaświadczenia w określonym terminie, nie można przyjąć, że w którymkolwiek momencie obowiązek jego dostarczenia pracodawcy wygasa. Niedopełnienie tego obowiązku może uzasadniać natychmiastowe rozwiązanie stosunku pracy w każdym czasie. Po trzecie, zdaniem skarżącej, nie było podstaw do zastosowania art. 52 § 1 pkt 1 k.p., gdyż brak aktualnego orzeczenia lekarskiego nie był przez nią zawiniony. Wywodząc w tym zakresie, że lekarz medycyny pracy był zobligowany do poszerzenia zakresu badań o dodatkowe specjalistyczne badania konsultacyjne, czego nie uczynił, skarżąca w istocie odwołuje się do § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30 maja 1996 r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych dla celów przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz.U. Nr 69, poz. 332 ze zm.). Skarżąca pomija jednak, że - jak wynika z poczynionych w sprawie ustaleń - do rozwiązania umowy o pracę bez

wypowiedzenia doszło po uniemożliwieniu przez nią wydania stosownego orzeczenia lekarskiego w trybie odwołania określonym w § 5 powołanego wyżej rozporządzenia. Trudno w tej sytuacji mówić o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

I.n